

Edward Dąbrowski, Krzysztof Onzol

Obra, gm. Wolsztyn, woj.
zielonogórskie. Stanowisko 73

Informator Archeologiczny : badania 21, 166-167

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OBKAS, gm. Kamień Krajeński
woj. bydgoskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadziła Pomorska Ekspedycja Archeologiczna Uniwersytetu Łódzkiego. Sprawozdanie opracowała dr Małgorzata Kowalczyk-Kmiecińska. Finansował Uniwersytet Łódzki i Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy. Czwarty sezon badań. Osada otwarta z II-III okresu wczesnego średniowiecza, w granicach kasztelanii racławskiej.

Prace badawcze skoncentrowane we wschodniej części osady były kontynuacją wykopów z 1986 r., w których odkryto ślady zabudowy mieszkalnej i gospodarczej. Odsłonięto pozostałości po dalszych sześciu domostwach o konstrukcji drewnianej oraz kilka jam odpadkowych. Domostwa o wymiarach 4 x 5 m usytuowane były na linii NW-SE, ślady palenisk zachowały się w północno-zachodnich narożnikach obiektów.

Materiał zabytkowy stanowiły liczne fragmenty naczyń glinianych z przełomu II i III okresu wczesnego średniowiecza, kości zwierzęce, gliniane przątki. Wszystkie odsłonięte dotąd obiekty mieszkalne wydają się układać w dwa półkolisty rzędy na linii NW-SE. Pomiędzy rzędami występują liczne jamy odpadkowe.

Badania będą kontynuowane.

OBRA, gm. Wolażtyn
woj. zielonogórskie
Stanowisko 73

Muzeum Archeologiczne
Środkowego Nadodrza
w Zielonej Górze

Badanie prowadzili mgr mgr Edward Dąbrowski i Krzysztof Onzol /autor sprawozdania/. Finansował KZA w Zielonej Górze. Pierwszy sezon badań. Wczesnośredniowieczna osada produkcyjna.

Stanowisko, w miejscowym nazewnictwie "Gląpia Góra", położone jest przy drodze do Adamowa, około 1 800 m na wschód od centrum Chry. Osada zajmowała południowy skłon ponad 15-hektarowego, płaskiego wzniesienia, otoczonego podmokłymi łąkami. Szczątkowy stan zachowania osady na skutek przemysłowej eksploatacji piasku stwierdzono podczas badań powierzchniowych przeprowadzonych jesienią 1986 r.

Pracami ratowniczymi objęto tzw. "ostaniec", czyli nieregularnego kształtu blisko 2-arowy fragment pierwotnego obszaru stanowiska położony w pobliżu byłej centralnej jego części oraz utworzone wskutek poboru kruszywa profile w południowej i zachodniej części stanowiska, o łącznej długości ponad 100 m.

W nielicznych partiach, zachowanych w stanie nienaruszonym, stwierdzono istnienie warstwy współczesnego humusu o grubości około 20-30 cm oraz intensywnej, bardzo ciemnej, niekiedy smolistej czarnej wczesnośredniowiecznej warstwy kulturowej, której miąższość dochodziła do 40 cm. W warstwie tej uwidaczniały się stropy obiektów, których zasadniczą część zagłębiona była w calcowym piasku, częstokroć nawet do głębokości 1,8 m. W obrębie "ostanca" stwierdzono dwie chaty naziemne /obiekty nr 5 i 29/, o bardzo nieregularnych zarysach oraz 21 obiektów o charakterze produkcyjnym.

W oczyszczonych profilach zlokalizowano dalsze 32 obiekty w różnym stanie zachowania; dwa z nich to zapewne chaty naziemne, reszta zaś związana była z różnorodną produkcją. W sposób ewidentny stwierdzono produkcję: metalurgiczną - "ostaniec", obiekt nr 6; dwie wędzarnie - wykop II obiekty nr 4 i 5 /b. liczne szczątki rybne oraz kości świni i inne/; produkcja dziaćgi - profil północny, obiekty nr 14 i 22; "ostaniec"; obiekt nr 17-17 a /zachowały się przeprażone fragmenty kory brzozywej/.

Spśród materiału masowego wydzielono 40 relikwii specjalnych, jak m.in. fragmenty przesłi-
ków, szybia, gładzik i iglicę z kości, osetki, podkładki, fragment formy odlewniczej, żelazne tłocz-
ki, diutko, mół, haczyk do wędki i inne. Liczny materiał ceramiczny będący podstawą chronologii poz-
wala datować funkcjonowanie osady od schyłku VII do przełomu VIII/XI w. Stylistycznie wiąże się on
z materiałami typowymi dla stanowisk z północnej części Dolnego Śląska i północno-zachodniej Wielko-
polski [np. Bonikowo, Klanica, Kruszczewo]. Jako materiał luźny stwierdzono mazonityczne wióry, od-
łupki i rdzenie krzemienne. W kilku miejscach na stropie zachowanej partii kulturowej, wiążącej się
z funkcjonowaniem osady VIII-wiecznej, wydobyto pewną ilość materiałów ceramicznych, które jak się
wydaje datować należy na wiek II - III, chociaż poziom chronologiczny reprezentowany przez młodszą
fazę zasiedlenia nie został, jak dotychczas, wyodrębniony w układzie stratygraficznym stanowiska. W
wyniku przeprowadzonych prac ustalono, iż obszar zajmowany przez osadę VIII-wieczną mógł wynosić oko-
ło 3-4 ha. Centralna i wschodnia jej część została całkowicie zniszczona przez wybranie kruszywa
niekiedy nawet do głębokości 4 m.

Materiał relikwii i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nad-
odrza w Zielonej Górze.

Skraj południowy i zachodni powinien zostać przebadany w następnym sezonie badawczym.

ORLE, gm. Mrocza
woj. bydgoskie
Stanowisko 1

patrz
okres halstański

OSŁONKI.
woj. wrocławskie
Stanowisko 1

patrz
neolit

OSTRÓW LEDNICKI, gm. Luhowo
woj. poznańskie
Stanowisko 1 wykop I/83, II/87, III/87 /gr6d/
Stanowisko 2 /podgrodzie/

Muzeum Pierwzych Piastów
na Lednicy

Badania prowadzili: mgr mgr Janusz Górecki, M. Łastowiecki,
P. Patan, Jacek Wrzesiński oraz doc. dr Klementyna Żurów-
ska z Zespołem Gród: wały grodowe, majdan, cmentarzysko,
podwale, wnętrze tzw. II kościoła. Podgrodzie: wschodni
przyczółek mostowy.

Stanowisko I. Wykop I/83

Prowadzono tu prace w ramach nawarstwień kulturowych zalegających na wałach grodów - starsze-
go i młodszego. W wyniku badań odkryto część półziemianki [?] wkopanej w warstwy niwelacyjne na wew-
nętrzną skłoniu wału starszego, którą można datować roboczo na 1 połowę XI wieku. W warstwach roz-
sypiskowych /niwelacyjnych ?/ wału młodszego dochodzących do zewnętrznego skłonu wału starszego wyeks-
plorowano półziemiankę datowaną na XI-XII w. [?]. Koroną starszego wału stanowiła glina, w której znaj-
dowały się nieliczne słabo czytelne brunatne fragmenty drewna. Na wale młodszym eksplorowano nawarstwie-
nia związane być może z naj młodszą naprawą wału [?], a datowane na okres XIII-XIV wiek. Wykop II/87
obejmuje północną część grodu w partii na północ od II kościoła /podwale/. Zakończono wykop przy północ-
no-zachodnim narożniku aneksu przynawowego wspomnianego kościoła oraz 6 sondży wewnątrz i po stro-
nie zewnętrznej kościoła. Wykop na podwalu /ar 4N1W, ćw. B/ eksplorowano w obrębie nawarstwień okre-
ślonych numerami od IV do XII. Nawarstwienia od I do III przebadano wyłącznie na działce południowo-
zachodniej wykopu, wyeksplorowanej głębiej.

W obrębie wyeksplorowanych nawarstwień uchwycono spalone belki - partie dolne domostwa o wymi-
arach 2,5 /E-W/ x 1,8-2,0 m /warstwa V-VI/ oraz klepisko gliniane /warstwa VI/ o wymiarach 1,1 m
/N-S/ x 2,6 m zalegające pod poziomem spalonych belek. Klepisko wyraźnie opada z północy w stronę po-
łudnia. Obok ww 2 obiektów położonych w części północnej wykopu natrafiono na duże skupisko kamieni,